

De Preambule

Om de draagkracht, de breedte en het gezag van de *Fundamentele Geloofspunten* te kunnen doorgronden zullen we in de eerste plaats de zogenaamde “preambule” moeten begrijpen. Deze luidt als volgt:

“Seventh-day Adventists accept the Bible as their only creed and hold certain fundamental beliefs to be the teaching of the Holy Scriptures. These beliefs, as set forth here, constitute the church’s understanding and expression of the teaching of Scripture. Revision of these statements may be expected at a General Conference session when the church is led by the Holy Spirit to a fuller understanding of Bible truth or finds better language in which to express the teachings of God’s Holy Word”

Zevende-dags Adventisten nemen de Bijbel als hun enige geloofsbelijdenis aan en zien bepaalde fundamentele geloofspunten als leringen van de Heilige Schrift. Deze geloofspunten geven het adventistisch verstaan van het onderwijs van de Schrift weer. Herformulering van deze geloofspunten kan plaatsvinden tijdens een Generale Conferentie wanneer de kerk onder leiding van de Heilige Geest tot een voller verstaan van Bijbelse waarheden komt, of een betere verwoording vindt van het onderwijs van Gods heilige Woord.

Er zijn vele manieren om uit te leggen wat adventisten geloven, maar de verwoording die opgesteld en bekrachtigd is tijdens een Generale Conferentie (een vijf-jaarlijkse vergadering waarbij afgevaardigden vanuit de wereldkerk bij elkaar komen) is de enige die ‘officieel’ kan worden genoemd en daarop kan de adventist dan ook worden aangesproken. In principe kan iedere adventist een geloofsverklaring opstellen, maar de enige die algemeen aanvaard is, is de verwoording die afgestemd is op een Generale Conferentie.

Echter, het is ook duidelijk dat de (28) *Fundamentele Geloofspunten*, zoals ze officieel worden genoemd, open staan voor ‘revisie’, en dit betekent niets anders dan dat de ‘afgestemde’ geloofspunten van tijdelijke aard zijn. Adventisten noemen hun verwoording dan ook niet een geloofsbelijdenis, een credo, die de tand des tijds kan doorstaan. In de praktijk is het een aantal keren voorgekomen dat de geloofsverwoording gereviseerd werd, en dat niet alleen maar op punten en komma’s.

Wat opvalt in de preambule is dat het woordje “creed” (credo) wat losjes wordt gebruikt, alsof een algemeen christelijke geloofsbelijdenis (credo) en de adventistische geloofsverwoording op één of andere manier vergelijkbaar zijn, maar toch ook weer van elkaar onderscheiden kunnen worden.

Een ‘credo’ is in de christelijke wereld een vastomlijnde geloofsbelijdenis van universele, oecumenische aard. Als voorbeeld kan één van de drie gangbare oecumenische geloofsbelijdenissen worden genomen, de Apostolische Geloofsbelijdenis, ontstaan rond het jaar 150 na Christus, dus erg oud. In Nederland zijn twee versies van deze geloofsbelijdenis gangbaar, een Rooms-katholieke en een protestantse. Inhoudelijk zijn ze identiek – dat is dan ook de reden dat ze ‘oecumenisch’ heten. De protestantse gaat als volgt:

*Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van hemel en aarde.
En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Here;
die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven,
neergedaald in de hel; op de derde dag opgestaan uit de doden;
opgevaren naar de hemel, en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader;
van daar zal Hij komen om te oordelen de levenden en de doden.
Ik geloof in de Heilige Geest.
Ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap van de heiligen;
vergeving van de zonden;
opstanding van het lichaam;
en een eeuwig leven. Amen*

In heel eenvoudige taal wordt hier in belijdende bewoordingen een samenvatting gegeven van de kern van het christelijk geloof. Omdat de adventistische geloofsverwoording onderscheiden wordt van een credo, ja er zelfs tegenover wordt geplaatst, is de vraag gerechtvaardigd waarom de algemene christelijke geloofsbelijdenis geen ingang heeft gevonden in de Adventkerk. Het antwoord zal toch moeten worden gevonden in de soms expliciete aversie van adventisten tegen 'liturgie' (in vroegere tijd 'vormdienst' genoemd¹), vooral ook omdat de christelijke geloofsbelijdenissen ooit ontstaan zijn vanuit liturgische behoeftes. Ten tweede zal het antwoord zeer zeker ook moeten worden gevonden in de manier waarop Amerikaanse christenen in de 19de eeuw omgingen met het credo – het werd dogmatisch gebruikt om allerlei filosofische nieuwlichterijen (deïsme bijvoorbeeld) te bestrijden en orthodoxie *af te dwingen*. Van zo'n gebruik van een geloofsuitdrukking wilden de vroeg-adventisten niet weten. Het mag duidelijk zijn dat de *Fundamentele Geloofspunten* oorspronkelijk dan ook nooit bedoeld zijn om iets bindend op te leggen, ook al functioneren de geloofspunten hier en daar op die manier; de mens vergeet nog wel eens waarom iets in het leven werd geroepen.

Alleen de Bijbel is ons credo, zegt de preambule, en hier wordt aangenomen dat iedereen begrijpt wat de Bijbel is. De protestantse Bijbel was gangbaar in het vroeg-adventisme, in de vorm van de King James versie (vergelijkbaar met onze Statenvertaling), maar ditzelfde adventisme gebruikte soms apocriefe literatuur alsof het dezelfde autoriteit bezat als canonieke boeken. De preambule veronderstelt de protestantse Bijbel, maar dit is een kwestie van traditie. Formeel wordt de Rooms-katholieke Bijbel, leunend op de Latijnse Vulgaat, of de Orthodoxe Bijbel, leunend op specifiek oud-Griekse tradities, niet afgewezen. In landen waar de Orthodoxe kerken overheersend zijn (Rusland, Griekenland, Slavische landen) wordt door adventisten gewoon de orthodoxe uitvoering van de Bijbel gebruikt. Hierin onderscheiden wij ons van de Jehova's Getuigen, die een eigen vertaling hanteren, waar ook ter wereld, met afwijzing van alle andere vertalingen of versies.

¹ In het vroeg-adventisme bestond er een behoorlijke weerstand tegen de 'vorm' van godsdienst die te vinden was in de Rooms-katholieke en protestantse kerken, met wellicht als uitzondering de Methodisten-kerk. Men zag rituelen en traditioneel denken, hetgeen in hun ogen een teken van dode religie was.

De Bijbel is ons credo, en Geloofspunt 1 verklaart dat Adventisten de Bijbel gezag toekennen om reden van haar geïnspireerd zijn door de Heilige Geest, maar nergens wordt expliciet een *methode* van Bijbellezen vastgelegd. De implicatie is dat de Bijbel *letterlijk* wordt gelezen, zo zeggen sommige Adventisten, maar weer anderen menen dat een veelheid aan methodes in aanmerking kan en mag komen.

Hier geldt dat traditie een hulp kan zijn, maar ook in de weg kan staan. Adventisten gebruikten in de vorige eeuw veelal de ‘bewijstekst-methode’. Een aantal teksten werden aan elkaar geregen als kralen aan een ketting, in de veronderstelling dat op deze manier de Bijbelse leer duidelijk werd gemaakt. In het huidige adventistische spectrum kan men conservatieve theologen ontmoeten die een sterk afgebakende methode van letterlijk Bijbellezen voorstaan, en aan de andere kant progressieve theologen die allerlei methodes beproeven. In het algemeen heeft de kerk een voorkeur voor een conservatieve benadering van de Bijbel, maar niets weerhoudt individuele leden/theologen om andere methodes van Bijbellezen toe te passen. Deze constatering zal wellicht door sommigen weersproken worden; er bestaat immers een verklaring van de Generale Conferentie aangaande methodes van Bijbelstudie, [“Methods of Bible Study”](#). Dit document is echter niet afgestemd door de ‘wereldkerk’ op een Generale Conferentie, maar door het Dageelijks Bestuur van de Generale Conferentie in 1986. Het document heeft geen duidelijke status; het valt onder het hoofdje “Andere Documenten”, en niet onder de “Officiële Verklaringen” van de kerk. Bovendien, ook al zou het ooit verheven worden tot dat officiële niveau, het zal nooit kunnen functioneren als een credo, een oecumenische geloofsbelijdenis.

Dus, hoe zouden adventisten de Bijbel, die hun enige credo is, moeten lezen? De Bijbel zelf schrijft geen methode voor, de preambule doet dat niet, en de 28 *Geloofspunten* doen dat ook niet. Dit laat geen andere conclusie toe dan dat de individuele adventist de Bijbel mag lezen op welke manier dan ook; niemand heeft het recht de ander een bepaalde methode op te leggen, ook al zijn er sommige adventisten die dit als voorwaarde voor het behoren tot de kerk verheven willen zien. M.a.w., ook al heeft het ‘biblicisme’, het letterlijk lezen van de Bijbel, in de Adventkerk oude papieren, er is geen formele verklaring van de kerk die de leden deze methode van Bijbellezen dwingend voorschrijft.

Het werkwoord “constitute” in de zin “These teachings, as set forth here, constitute the church’s understanding and expression of the teaching of Scripture” is een lastig woord om te hanteren. In het algemene Engelse spraakgebruik betekent het zoveel als “staat gelijk aan” en draagt de betekenis van “combineren om een geheel te vormen”. De vraag kan dan worden gesteld of de 28 *Geloofspunten* de *gehele* leer van de Bijbel omschrijven. Dat kan niet bedoeld zijn, omdat de geloofspunten niet gelijk staan aan de Bijbel zelf, noch bedoeld zijn als een samenvatting van de Bijbel bij meerderheid van stemmen aangenomen. Eerder is het zo dat de 28 *Geloofspunten* een subjectieve formulering vormen van wat de Bijbel naar ons beste verstaan uitdraagt als ‘leer’. Op die formulering is altijd af te dingen of te verbeteren. De formulering geldt voor wat wij belangrijk vinden op dit moment van ons bestaan, wat relevant is voor onze identiteit en wat reden geeft voor ons bestaan als een aparte entiteit (lees: kerkgenootschap). Met andere woorden, de Bijbel en de 28 *Geloofspunten* zijn niet uitwisselbaar of identiek aan elkaar. Bescheidenheid past ons allen.

De laatste zin van de preambule is een erkenning van het voortgaande en continue werk van de Heilige Geest. De Heilige Geest manifesteert zich niet alleen gedurende de 11 dagen van het vijf-jaarlijkse wereldcongres, de Generale Conferentie. Het is natuurlijk niet uitgesloten dat de Heilige Geest tijdens zo'n wereldcongres zorg draagt voor een 'vollediger verstaan' of 'betere verwoording', we verwachten eigenlijk dat dit op een gelijkmatiger en over de tijd verspreide manier gebeurt.

De mogelijkheid dat het licht van de Heilige Geest verworpen wordt, of op zijn minst 'in de wachtrij' geplaatst wordt, moet ook open gelaten worden. Het hart van de kerk kan op slot zijn voor een essentieel facet van het christelijk geloof – hoe triest het ook is om deze woorden aan het papier toe te vertrouwen. Voor een emancipatoire kerk als de Adventkerk wordt bijvoorbeeld het geduld van menigeeen op de proef gesteld als het gaat om de gelijkheid van man en vrouw, met de consequentie dat zowel een mannelijke als een vrouwelijke predikant ingezegend kan worden. Dat hier ontdekt kan worden dat de keuze van de *methode* van Bijbellezen cruciaal is behoeft geen betoog; de biblicist zal altijd wel een paar Bijbelteksten weten te vinden die, wanneer letterlijk gelezen en toegepast, pleiten voor ongelijkheid, maar de progressieve theoloog zal trachten te wijzen op een God waarvan beleden wordt dat Hij geen onderscheid maakt, noch naar ras, noch naar afkomst, geaardheid, of sexe. De Heilige Geest zal niet alleen licht moeten geven, Hij moet ook ontvangen worden.

Hoe de ontwikkeling van de Adventkerk ook zal zijn, van de preambule gaat een enorm potentieel aan 'wording' uit. De kerk kan een enorme open, dynamische en betrokken gemeenschap zijn. Het vernuft van de preambule is dat het aanspraak maakt op maar één credo: de Bijbel, en het laat de methode van Bijbellezen over aan de lezer zelf. Daarnaast voorkomt het dat de formulering zoals te vinden in de 28 *Geloofspunten* een absolute rol gaat spelen en de plaats inneemt van de Bijbel zelf. De preambule relativeert de rol van de 28 *Geloofspunten* door ze te verbinden aan begrippen als 'voorlopigheid' en 'veranderlijkheid'. Om Adventist te zijn behoeft men alleen de Bijbel als credo te erkennen, en de gelovige is vrij om deel te nemen aan de gezamenlijke speurtocht naar een volwaardiger en getrouwere verwoording en toepassing van hetgeen de Bijbel ons voorhoudt.

Anders gezegd: uw adventisme zal niet moeten worden beoordeeld aan de hand van de 28 *Geloofspunten* – die immers beschrijvende verklaringen zijn vanuit de opvattingen van de dominante meerderheid, en die, gezien vanuit de aard van de zaak, geen normatieve verklaringen kunnen zijn, – noch worden beoordeeld aan de hand van uitspraken van prominente adventisten zoals Ellen White, Uriah Smith, J.N. Andrews of Joseph Bates, en ook niet door prominente instituten van de kerk, zoals de Generale Conferentie of een universiteit, of een stichting zoals de [Biblical Research Institute](#) of de [Adventist Theological Society](#). Al deze entiteiten kunnen en mogen niet de plaats innemen van de Bijbel zelf, noch mogen zij exegetische methoden dwingend voorschrijven.

Deze bevinding zal ongetwijfeld zorgen voor bepaalde vragen rond het gezag of de positie van de dominante visie binnen het Adventisme, maar het is tegelijkertijd essentieel dat de vrijheid van de gelovige gewaarborgd is tegen de overheersing van een dominante, maar tijdelijke en relatieve, opvatting. Immers, een meerderheidsstandpunt dat door middel van het stemhokje

wordt samengesteld heeft nu eenmaal een keerzijde: het is een *meerderheids*standpunt en niet een unanieme verklaring die verheven is tot 'wet'.

Het loont de moeite hier wat concreter op in te gaan. Ook een 'wet' wordt met meerderheid van stemmen aangenomen in het parlement, en of er nu volksvertegenwoordigers waren die tegen die 'wet' hebben gestemd – iedereen zal gebonden zijn aan die wet. Echter, de Adventkerk heeft de geloofsverwoording niet uitgeroepen tot 'wet' (het negatieve en repressieve gebruik van het 'credo'), maar zij heeft de geloofsverwoording verklaard tot een algemeen verstaan van het moment van wat naar haar mening de Bijbel leert.

Laten we als test de invoeging van artikel 11 op het wereldcongres van het jaar 2005 nemen. Het werd door middel van een stemming aangenomen. Het valt moeilijk te zien dat er afgevaardigden zouden zijn geweest die dit artikel niet konden onderschrijven, maar voor ons inzicht is dit ook niet nodig: we veronderstellen gewoon dat er afgevaardigden waren die dit artikel niet konden onderschrijven. Waren zij na de stemming opeens geen adventist meer omdat zij niet alle 28 *Geloofspunten* onderschreven? Wat voor nut heeft 'stemmen' als het gevolg is dat alle nee-stemmers zichzelf excommuniceren?

Deze test roept de vraag op wat de positie is van mensen die een 'minderheidsstandpunt' innemen. Daar laat de kerk zich niet al te ruimhartig over uit (hetgeen ze eigenlijk wél zou moeten doen), reden genoeg voor een aantal adventisten om het vacuüm op te vullen met een onadventistische eis aangaande wat hun geloofsbroeders en -zusters naar hun mening zouden moeten onderschrijven, maar het moge toch duidelijk zijn dat de nee-stemmers niet opeens tot de paria's van de Adventkerk worden verklaard. Bovendien roept deze test de vraag op wat er zou gebeuren als de huidige formulering van de 28 *Geloofspunten* een grondige herschrijving zou ondergaan – een mogelijkheid die in de preambule immers open wordt gehouden. Zouden we dan uitkomen op een inhoudelijke overeenstemming met de eerdere formulering?

Nogmaals, deze bevinding zal ongetwijfeld zorgen voor de noodzaak een antwoord te vinden op de vraag in hoeverre de dominante visie binnen het Adventisme bindend is voor iedere adventist, maar het blijft tegelijkertijd essentieel dat de vrijheid van de gelovige gewaarborgd is tegen de overheersing van een dominante, maar tijdelijke en relatieve, opvatting. Niet een *visie* staat voor het aangezicht van God, *coram Deo* – ook niet als die visie dominant aanwezig is in een kerk-gemeenschap of met meerderheid van stemmen dominant is verklaard – maar *U* staat voor het aangezicht van God, en de maatstaf is Gods openbaring, niet een menselijke formulering. De preambule is onze grootste vriend. De preambule is onze gemeenschappelijke erkenning dat wij maar ten dele weten, onvolkomen, en dat wij zien als door een (doffe) spiegel. Tegelijkertijd geeft hij vrijheid en hoop voor de voortzetting van de speurtocht naar waarheid en doet een beroep op de 'eenheid' van de gemeenschap open te staan voor licht uit onverwachte hoek.

H.J. van der Kamp

Met dank aan [dr. Julius Nam](#), Loma Linda University.